

ΘΕΣΣΑΛΙΑ:

ΟΡΟΣΗΜΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΧΑΡΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Οι πλημμύρες που έπληξαν τη Θεσσαλία τον περασμένο Σεπτέμβριο και ο ολέθριος αντίκτυπός τους στο γεωργικό προφίλ της σημαντικής αυτής Περιφέρειας, η οποία καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση στη δημιουργία της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) του αγροτικού τομέα με ποσοστό 14,1%, μετά την Κεντρική Μακεδονία (στοιχεία 2019), μαζί με τα σπίτια, τα αυτοκίνητα, τα χωράφια, τα μηχανήματα, τους στάβλους, παρέσυραν ορμητικά και ένα σύνολο κίβδηλων βεβαιοτήτων στις οποίες βασιζόνταν μέχρι σήμερα οι πολιτικές για τη γεωργία και την ύπαιθρο.

Ασφαλώς και το ζήτημα της επαρκούς και ταχείας αποζημίωσης των πληγέντων παραγωγών και της αποκατάστασης του έγγειου, φυτικού και ζωικού κεφαλαίου είναι άμεσες προτεραιότητες. Ωστόσο, όπως ορθά δήλωσαν οι εκπρόσωποι της Επιτροπής Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (ΕΔΥΘ) κατά την πρόσφατη απολογιστική τους συνέλευση στη Λάρισα, «κανένα από τα (ευπρόσδεκτα) μέτρα αποκατάστασης δεν θα πιάσει τόπο από μόνο του, εάν δεν γίνει από μηδενική βάση η επανεξέταση των προτεραιοτήτων και η προσαρμογή του σχεδιασμού στα νέα δεδομένα» (εφημερίδα *Υπαιθρος Χώρα*, 17/11/2023).

Τα νέα αυτά δεδομένα για την ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας και, κατ' επέκταση, της υπαίθρου, δεν αφορούν μόνο τη χώρα μας, αλλά το σύνολο της ΕΕ, η οποία βίωσε το περασμένο καλοκαίρι μία από τις πιο σφοδρές επελάσεις ακραίων κλιματικών φαινομένων κατά μήκος της επικράτειάς της.

Ο συνδυασμός, μάλιστα, αυτών των φαινομένων με τον συνεχιζόμενο αντίκτυπο της εμπόλεμης σύρραξης στην Ουκρανία, η οποία έχει φέρει στα πρόθυρα της χρεωκοπίας τους παραγωγούς στις γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες, μέσω των οποίων γίνεται πλέον η διακίνηση γεωργικών προϊόντων, έχει οδηγήσει τους πολιτικούς ιθύνοντες στις Βρυξέλλες στην εμπέδωση της διαπίστωσης ότι οι διαθέσιμοι πόροι και εργαλεία στήριξης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) δεν επαρκούν πλέον για την αντιμετώπιση της νέας κατάστασης πραγμάτων.

της Έλλης Τσιφόρου
Διευθύνουσας Συμβούλου
της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Το παράδειγμα της Θεσσαλίας αποτελεί ένα ορόσημο, ως ύστατο σημείο αφύπνισης για τον τρόπο με τον οποίο οφείλει στο εξής να σχεδιάζεται και να ασκείται η γεωργική πολιτική στη χώρα.

Αυτή η διαπίστωση θα δώσει τον τόνο στις συζητήσεις για την ΚΑΠ μετά το 2027, οι οποίες αναμένεται να ξεκινήσουν προσεχώς. Ωστόσο, καθώς βαίνουμε προς το τέλος του πρώτου έτους εφαρμογής της ΚΑΠ 2023-2027 και, ενώ τα κοινοτικά όργανα έχουν προχωρήσει στις πρώτες εκτιμήσεις της πορείας των Στρατηγικών Σχεδίων για το σύνολο της ΕΕ, ένα ερώτημα που θα πρέπει καταρχάς να τεθεί έχει να κάνει με το κατά πόσο, ως χώρα, αξιοποιήσαμε με τον βέλτιστο τρόπο τα διαθέσιμα εργαλεία στήριξης της ανθεκτικότητας της ελληνικής γεωργίας στο πλαίσιο του εθνικού μας σχεδιασμού.

Εύλογη απορία ως προς αυτό προκαλεί ένα δεδομένο που επισημαίνουμε σταθερά στη δημόσια συζήτηση για την ΚΑΠ: από το εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο απουσιάζουν εντελώς τα διαθέσιμα εργαλεία που αφορούν τη στήριξη της διαχείρισης κινδύνων.

Η δυνατότητα, δηλαδή, αξιοποίησης ποσοστού έως 3% των κονδυλίων των άμεσων ενισχύσεων που λαμβάνει κάθε αγρότης στο πλαίσιο του 1ου Πυλώνα ώστε να δημιουργηθεί ένας εθνικός «κουμπαράς» αποζημιώσεων, την οποία αξιοποίησαν η Ιταλία, η Βουλγαρία και η Ρουμανία.

Ή η δυνατότητα στήριξης των αγροτών στο πλαίσιο του 2ου Πυλώνα της αγροτικής ανάπτυξης με εργαλεία διαχείρισης κινδύνου (οικονομική συμμετοχή σε ασφάλιστρα και σε ταμεία αλληλοβοήθειας) καθώς και με τη μορφή χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης για την αποζημίωση παραγωγών που δεν συμμετέχουν σε αυτά.

Η Ιταλία διέθεσε το 19% της χρηματοδότησης του 2ου Πυλώνα σε αυτού του τύπου τα μέτρα και η Γαλλία το 7%, καλύπτοντας περίπου το 70%-90% των αγροτών τους*.

Ποια βεβαιότητα άραγε σε σχέση με την κατάσταση πραγμάτων στον τομέα, στο εθνικό σύστημα γεωργικών ασφαλίσεων και στον εθνικό προϋπολογισμό οδήγησε την Πολιτεία σε μία τέτοια επιλογή; Και ποιο είναι το σημείο εκκίνησης για το από εδώ και στο εξής, όπου, όπως προαναφέραμε, ακόμα και η βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων εργαλείων στήριξης δεν είναι αρκετή;

Όπου οφείλουμε να επανασχεδιάσουμε σε κοινοτικό, εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο το σύνολο των αλληλοεξαρτώμενων πολιτικών για τη γεωργία, τις υποδομές, την ύπαιθρο διαβουλεύομενοι με όλους τους εμπλεκόμενους;

Το παράδειγμα της Θεσσαλίας αποτελεί ένα ορόσημο, ως ύστατο σημείο αφύπνισης για τον τρόπο με τον οποίο οφείλει στο εξής να σχεδιάζεται και να ασκείται η γεωργική πολιτική στη χώρα.

* Münch, A. et al. 2023, Research for AGRI Committee - *Comparative analysis of the CAP Strategic Plans and their effective contribution to the achievement of the EU objectives*, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussels, σελ. 40.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

